

To Breve fra Christian Colbjørnsen.

De her meddelte Breve fra Christian Colbjørnsen, skrevne med 20 Aars Mellemlum, er karakteristiske for den Omstændelighed i sin skriftlige Udtryksform, han selv i begge Breve bebrejder sig, tillige ogsaa for hans mærkelige insinuant elskværdige Tone, der minder om Guldbergs og som saa lidet lader sig bringe i Samklang med denne ellers haarde og stejle Natur. Det første Brev til Enke-grevinde Sophie Schulin, født von Warnstedt paa Frederiksdal, er skrevet et Par Maaneder efter at han 9 Juni 1785 krænket trak sig tilbage fra sit Embede som Kammeradvokat til sin Bondegaard i Nærum. Brevet omhandler i øvrigt hovedsageligt hans Værgemaal for Grevindens paa den Tid 7-aarige Søn, den senere Lensgreve Johan Sigismund Schulin.

I.

Til

Grevinde Sofie Schulin, født von Warnstedt.

Høy og Velbaarne
Naadige Grevinde!

Jeg kan ikke, Naadige Grevindel! udtrykke hvor meget jeg er rørt over det Brev, De under 21de dennes har værdiget at bære mig med.

Et hvert Træk deri afmaler mig det ædle Hierte, som jeg altid har beundret hos Dem og som giver Dem en saa billig Fordring paa min grænseløse Højagtelse. Man maae, naadige Grevinde! besidde Deres Højmodighed og Ømhed, for, med saa megen Bevaagenhed og Godhed, at erindre en Mand, som burde troe sig glemt af alle, og som intet andet har tilbage end den stoiske Philosophie, der er fornøden for at bære en uheldig Skiæbne med den Standhaftighed, der sømmer en Mand. Dersom jeg kunde skrive, som Deres Naade, vilde jeg forklare Dem hvad mit Hierte føler ved den stolte Tanke: at værdiges Deres Erindring og Yndest.

Men -- naadige Grevinde! maatte det ikke være en Mand, der er Dem saa uendelig hengiven som jeg, tilladt at have skrevet et

Par Linier i den billigste Sag, uden at betales for en saa liden Umage?

Var jeg ikke mere end belønnet ved den fortrinlige Tillid De havde beæret mig med, og ved den Glæde, at have kundet udrette noget, som blev værdiget Deres Bifald? Jeg maae oprigtig tilstaae, at Deres Naade har sat mig i en yderlig Forlægenhed ved dette Bevis paa Deres Ædelmodighed, og jeg er baade unseelig over, at see mig saa overflødig betalt for saa lidt Arbejde, og ydmyget ved den Tanke: at Deres Naade ikke har kundet taale, at en saa ubetydelig Forbindlighed hvilede paa Dem mod en Mand, hvis svage Evner er Dem aldeles opofrede. Imidlertid, naadige Grevinde! da De befaler det, modtager jeg, skjønt med Unseelse endog denne Prøve paa Deres Godhed. Saasnart min Helbred og de ubehagelige Forretninger, der i disse Dage beskiæftige mig her i Khavn., tillader det, skal jeg personlig give mig den Ære at opvarte Deres Naade og da medbringe Copien af Deres Naades Forestilling til Hans Majst. angaaende de nye Vanskeligheder, som gøres Dem fra Ober Formynderiet. Jeg haaber da tillige at kunne bringe nogen Efterretning om denne Sag fra Cancelliet.

Det er smigrende for mig, naadige Grevindel at en saa værdig Person, som De, tror, at jeg kunde være nyttig for det almindelige.

Dersom jeg blot skal bedømmes efter min gode Villie, som de Kongelige Collegier og mine Medborgere har sat ved Siden af ophøjede Talenter og udstrakt Kundskab, torde jeg maaskee gøre mig Haab om, ej at være aldeles uværdig til den Agtelse, Publicum har læret mig med, og at fortiene noget af den Tillid, Hans Majsts. Collegier altid har vist mig. De, naadige Grevindel har den Godhed at betragte mine Handlinger fra samme Syns-Punct, naar De ønske, at jeg igjen skulde gaae ind i offentlige Forretninger. Efter mine moralske Grund-Sætninger, har jeg ikke kundet gøre andet, end nedlægge mit Embede for hans Majsts. Føder. Mine Forfædre have opofret deres Blod og deres Formue til Fædrene Landets Forsvar. Jeg har selv tient Kongen som en redelig Mand, og jeg har tient ham uden Betaling; men aldrig har jeg nærmet mig Tronen for at udbede mig nogen Naade. Jeg har troet, det var uanstændigt, at skiule sig bag sine Forfædres Handlinger, og jeg har ikke tordeet vove at tilegne mig selv nogen anden Fortieneste, end at have havt den bedste Villie og de reneste Hensigter.

Men, med al den Blyfærdighed, der sømmer en Mand af saa maadelige Talenter, kan jeg dog ikke med Ligegyldighed taale Forurettelser.

Jeg føler, at jeg ej er født til Undertrykkelse. Heller gaaer jeg, med en rolig Samvittighed, bag min Plov end kryber, for at søge haanlig Ære og beskiæmmende Fordele. De tænke alt for

ædelt, naadige Grevinde! for ej at bifalde denne Beslutning. Men — jeg unseer mig ved min Vidløftighed. Deres Bevaagenhed, fortreffelige Kone! og den Deel De tager i min Skiæbne, har givet min Fortroelighed for megen Friehed og ladet mig glemme, at det er en Bonde i Nærum, som skriver til Grevinde Schulin.

Jeg ønsker, naadige Grevinde! at De altid maae være saa lykkelig, som De fortjener, at De aldrig maae faae mere enten med Cancelliet eller Overformynderiet at bestille og at De bestandig vil ynde en Mand, som uagtet sin ubeskedne Vidløftighed i at skrive, er med dyb Ærbødighed og grænseløs Hengivenhed

Deres Naades
underdanigste Tiener

Colbiørnsen.

Khavn. d. 24. Aug. 85.

II.

Til

Justitiarius i Højesteret Frederik Julius Kaas.

Værdigste og kiæreste Ven!

Jeg er saa vant til at deele mine Tanker med Dem, min retskafne Ven! at jeg ikke kan lade være at sende Dem hosfølgende Oplysninger til Kron Prindsen, i Anledning af min Tabel over Antallet af de i afvigte Aar dømte Forbrydere; hvilken (som De vil erfare) havde fremkaldet denne aarvagne Fyrstes yderligere Grandskning, med Hensyn til den omhandlede Gienstand

Jeg har, som De see, gaaet ultra petitem, og er bleven vidtløftigere, end jeg havde ønsket; men jeg befrygtede, at den Efterretning, der blev befalet, kunde, naar den kom alleene, have misleedet, istedenfor at vejlede.

Efter at have ennuyeret Kron Prindsen med dette tørre Arbejde, maa De nu taale, at jeg lader Dem friste samme Skiæbne. Men jeg har een god Recept til Dem, min Ven! læs det ikke! De har tørt Tøy nok — tænker jeg — i det Kgl. Commissariat; De behøver altsaa ikke mere af den Skaal.

Den Kgl. Lands Over Ret i Wiborg har, i adskillige Domme bevist, at den kan dømme, uden at have læst Acterne. Højeste Ret, som ikke forstaar denne Kunst, har derfor dømt velbemeldte Ret pro meliori informatione.

I Jylland vil der falde billig Kritik over denne Højeste Rets Fremgangsmaade; Thi Retfærdigheden afbildes med tilbundne Øjne — og det er ustridigt, at man ikke kan læse med tilbundne Øjne. Lands Over Retten, der forestiller denne Guddom i Jylland

kan altsaa ikke heller tage Baandet fra sine Øjne; følgelig ikke heller læse. Hertil kunde endnu føjes dette Argument: Den eene af disse Domme er 2 Gange tilforn dømt pro meliori informatione; man bør altsaa kunne indsee, at denne Mulkt er unyttig --- og det, der er uden Nytte, bør ingen fornuftig Mand gjøre Brug af.

Jeg sender Dem denne Dom, hvis Anledning vilde sætte Dem i yderste Forundring, dersom jeg havde Tid til at opregne for Dem den Samling af skammelig Adfærd, som udmærker denne nye Over Ret. Bülow lovede mig i Aftes, at melde Dem noget deraf, da han skriver Dem til i Dag.

I Morges Kl. 7 reiste vor Lovise Augusta, for — som man siger — ikke at komme til os igien. Jeg skylder denne gode Prinsesse megen Erkiendtlighed for al den Naade, hun stedse har havt for min Kone og mig, og jeg bekiender det for Dem, min Ven, jeg har fældet Taarer i Løndom over hendes Bortrejse. Hun var en af de agtværdigste Qvinder, jeg har kiendt i mit Liv. Jeg saae hende at rejse, og da jeg kom hjem i mit Kammer, syntes mig, at jeg kom fra en Begravelse; Thi jeg seer hende vel aldrig mere, da jeg daglig føler, at Døden gnaver i mit Bryst.

Min Kone var i Gaar hos Deres Frue og fandt hende bedre end nogensinde. Men, min Ven! De maae komme hjem til hende. Hun er forliebt i Dem, som om De var 20 gammel, og hun 17. Jeg troer virkelig, at hendes Længsel forvolder hendes Svaghed.

Af Nyt har vi intet, som duer, at Romeis har skrevet, man veed ikke, hvor mange — falske Vexler¹⁾:

at Kongen af Sverrig armerer — man veed ikke, hvormange, Tropper etc., det har De, min Ven! vel hørt. Carsten Anker, som kom i Onsdags, siger, at der ikke sporedes nogen Samling af Trouper, men at alle Regimente havde Ordre til at være March-færdige paa første Vink og at Tonen i Sverrig var Misnøje, og Tilstanden Armod.

Jeg omfavner Dem 1000 Gange, og er uafsladeligen

Deres
hengivne og trofaste Ven
og Tiener,

Colbiørnsen.

K. d. 29. Martii 1806.

---

¹⁾ Grosserer Johan Nicolas Adam Romeis, østrigsk Generalkonsul † 5. Juli 1826 »som fattig Patient« paa Almindeligt Hospital. (Efterl. Reventlowske Pap. VIII Till. 40).